

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSERG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Pénteken 30. Márziusban 1792.

Mit Hír Bétsben?

A' mi F. és Kegyelmes Királyunk I-ső Ferentz, a' leg frissebb egészséges állapotban lévén, ezed szép kies napokban magát ottan-ottan vadászatlan mulatja. A' dél-utáni órákon; Fő Hertzeg Testvéreivel való ki-lovaglása és kotsizása által a' népnek gyászos szívet a' maga szemléltetésével gyönyörködteti. — Tegnap előtt ézaka érkezett v. d. Fő Hertzeg Palatinusunk Bétsbé, minekutána Márz. 21-dikén az ő Fő Hertzegségénél tartott gyűlés után az Ország Deputátziói haza bötattanak volna. — Több nagygyai-is 2 Magyar Hazánkban Bétsben vagynak. — *Buddn és Pesten* az Ország gyűlésére szolgáló szállítások már ki-rendeltettek; és maga-is a' Fels. Palatinus, el-jövetele előtt.

előtt, a' Duna partyán épült Királyi - Koronázó He-
gyet meg-tekintette.

— — — — — Az Au-
liriai Hódolás lészzen a' jövő hónapnak 25-dikén. —
Azt beszélik, sőt már Német Levelekből-is olvas-
suk, hogy F. mostan Uralkodó Királyunk a' Köz-
katonáknak napi 'söldjokat egy krajzárral fogná
nevelni. — Örvendjetez Márs fiai! a' veletek ed-
gyütt táborozott I-ső Herentz a' ti Királyotok,
és édes Atyátok, ki belső indulattal szeret benne-
teket.

A' Pruszszus Követ *Jákobi Ur* a' múlt Vasárnap
vala Felsőleges Urunknál *Audentzián*, és a' maga
ujj Hitelező Levelét az ujj Királynak bé-mutat-
ta. — — — Minthogy az Ország Gyűlésére
hivogató Királyi Levelek Májusnak 20-dikára szol-
lanak, azt itélik a' Budaiak, hogy a' Koronázás
Juniusnak közepe felé fogna meg-esni.

A' *Belga* Nemzet közzül egy *Bouille* nevezetű
Ur érkezett Bétsbe, mint Deputátus, és azt nyerte
meg mostan Uralkodó F. Urunktól, hogy minden
Aulir. Belgiumbéli Tartományok három három De-
putátusokat küldhesenek Bétsbe ő Felsőlege eleibe
a' magok forsoknak orvasolhatása végett.

Nem

Nem igaz, hogy F. Urunk Afzszony személlýeket ne botsáttana maga eleibe *Audentziára*; mért a' napokban-is, tsak egy *Audentzián*, 25 Afzszonyok jelenének-meg ö Felsege előtt — és azon nap 60 Férfiak.

A' *Bétsben* lévő Frantzia Követről *Noaillesről* ez a' hírünk, hogy meg-hozván hozzá Párisból egy Kurir *Delesártnak* a' Külső Minisíternek esetét, ezen Kurirt haladék nélkült Páris felé viszsa botsátotta, és azt izente, hogy mivel a' Constituzió szerint néki tsak a' Királyai a' Külső Minisíter által lehet traktálni — e' pedig el-fogattatván, az ö kötelefsége Commissiora bizattatott, ezért már ö a' maga Követi hivatalát tovább nem folytathatván, le-tészi, és indul *Bétsből*. — Már adja-is mindenét, és Itália felé fog indulni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Kolosvár 18. Mártz. — „Itt nálunk egy esmeretes Kolbász tsináló — és árulóné, tegnap reggel Magyar utzában a' *Hatházi* ajtajában árulván a' Kolbászt, abban a' pertzentésben, midőn *Hatháziné* ki-mulék a' Világból, a' Kalbász áruló-is meg-hala a' Kapu előtt; mellyre nézve azon Házhoz bé-vivék és ki-nyujtoztaták annak rendi szerint. A' mái napon itten Koporsóba zárák, és az Ó Várba a' maga Házához vivék, a' honnan az *Anatomiára* ki-kéretteték, és már dél-után bé is vizfik vala az *Anatomiára* bontzolni; de kétség kívül a' Hazához lett vitel alkalmatosságával felbredvén, ma dél-után Templomba ment, és az egész holt Kolbász tsinálónak semmi baja nintsen — és él. Az ilyen hirtelen történt halottakkal

nem kell hirtelen bánni; mert már 1000-ek a' példák, hogy élnek!! — A' Dés körül esett szomorú történetet-is, noha meg-akarták tzáfolni némellyek, tsak azért nem melegítjük-fel; mert az efféléket inkább sajnáljuk, mint sem hirtelni kívánnjuk.

Az Erdélyi *Exactoratus* fő *Exactora Schatzberg* János Ur, ezen hónapnak 3-dikán temették-el Kolosvárt. — Ugyan ezen hónapban holtanak-meg M. Vásárhelyt ama nagy tudományu Profelsor *Kovácsnay Tot Sándor*, és az Erdélyi Unitárius Urak között tsak nem a' leg-gazdagabbik 'Suky László Ur; mellyből tsak az a' tudomány, hogy a' Tisztviselő, a' Tudós, és a' Gazdagok-is meg-halnak. — Hunyad Vármegyében még sem szünt-meg az Ujjság!

Maros Váránhelyről — A. 1792. Mártziusnak 8-dikára virradolag, éjfél után egy óraker, 5 minutaker, nagy lelkét Teremtője kezébe vizsgálva adá ama nagy tudományu T. Profelsor *Kovácsnai Tot Sándor* Uram, minekutánna az Orvos Doktorok kerestje, a' köszvény miatt, mintegy másfél hétig igen terhes kinokat és fájdalmodkat nagy hittel kiállott, szenvedett volna. A' ki 28 estendők el-sollása alatt a' M. Vásárhellyre meg-telepedett Ref. Kollégyomba, a' régi nyelveket, 'Sidót, Görögöt, Deákot, az ezekhez tartozó Régiségekkel és Historiákkal együtt nagy elő-menetellel tanította. Menyit vesztett legyen a' mi Országunk, sőt egész Nemzetünk a' tudományos dolgokra nézve ezen nagy embernek halálában, még azok-is jól értik ki-nyomtattatott egy néhány munkátskáiból, a' kik szemállyesen nem esmérhették. De bezzeg jól érzik, és fájdalommal emlegetik azok, a' kik közelebbről lehetek esmérői. Bámulva tsudálták minden szemlélői, miképpen lehetek egy romlandó tserépedényben annyiféle kegyelmek oly nagy mértékben. A' Sz. Irást ugy tudta és magyarázta, mintha gyer-mek.

mekségétől fogva, egyebeket el-mellőzván, minden elmebéli és testbéli tehetségeit annak tanulására fordította volna. Az említett három régi nyelveken írott Könyveket tökéletesen értette és magyarázta. Olly tiszta Deáksággal élt munkáiban, mintha *Ciceronál* és az ő ideje körül virágzott Romai Iróknál soha semmit egyebet nem tanult, nem olvasott volna. A' Régiségeknek semmi rejték helyei nem voltak előtte el-rejtetve, azokat mind fel-búkálta; és az azokban talált kintseket úgy meg-örizte emlékezetében, hogy azokat, mikor helye és ideje volt, mindjárt elé mutathatta. Az *Univerfa*, *Ecclésiái* és Magyar Historiákat úgy eszében tartotta, mintha azoknak a' régi történeteknek maga, és csak tegnapi szemlélője lett volna. E' mellett nagy *Philosophus*, nagy *Mathematicus*, nagy *Rhétor*, nagy *Poëta*, egy szóval minden nagy volt. El-vesztette ő Kegyelmeiben a' mi Országunk a' legnagyobb *Literátort*. 'S a' mit leg-nagyobb bámulással szemlélhettünk életében, ennyi-féle Tudományok birása mellett-is (a' mellyek közül némellyik elszokta ragadni az elmét) oly böltsen tudta kormányozni azok között a' meg-külömböztetést, hogy a' leg-elsőséget a' Szent Irásnak tulajdonította, halálos ágyában-is, a' körülötte lévő Tanítványainak oktatására ilyen vallást tévén: *A' Szent Irás, kedves forrás, drágalatos kút-forrás, abban van minden gyönyörűségem. A' 103-dik 'Sóltárt nem adnám a' Világnak minden kintséért. Temettetett 11. Mártzii. Textus 1 Cor. 1: 20. Hol vagyon az Irás-tudó, Literátor? A' mely halotti tanításban, a' mi Erdély Országi leg-kedvesebb Papunk Tiszt. Borosnyai L. Simeon Uram szokott ékesen szollása szerint le-rajzolta, mik kívántassanak-meg egy Literátorban, és utoljára rá-szabogatta a' meg-hóltra; ditsekedéssel emlegetvén magára nézve-is, hogy gyermek korában tanítványa lehetett a' 'Sidó, 's Görög nyelvekben, és a' Philosophiának alsóbb részeiben. Reméljük, hogy ki-nyomtatás által közönségessé tétetik*

teik, cz a' tanuló Ifjakra nézve igen hasznos Prédikáció; és léfzen abban is ezután módunk, hogy a' mi nagy *Litteratorunk* életének bővebb leírását is olvashatjuk nyomtatásból, a' hol már kiadott, és még kéz-írásban lévő munkáiról fíradhatatlan munkásságairól, többet akarunk az Olvasókkal közleni, mint a' menavi ide fért volna. *Egy Tanítványa's a' t. Gyógyolója.*

Magyar Ország. Az Evangélikus és Református Atyafiaknak Zsinati Végzéseik, bényújtattak volt, a' mint tudjuk, Kir. meg-erősítés végett, Néhai II. *Leopold* Királyunknak, a' ki ismét le-küldötte azokat a' F. Konsiliumnak oly véggel, hogy adná felőlök ezen K. Tanács is a' maga vélekedését. Meg vizsgálta a' F. Konsilium az említett végzéseket, 's 36 jegyzéseivel edgyűlt vizsgálta küldötte azokat a' bódogúlt Felségnek. Még most nem irhatunk többet róllok.

Eszék 20-dik Mártz. — Itt, *Horváth és Tóth* Országban, *Szabad-akarathól* szolgáló Katonákat gyűtenek. 12 Kompániából fog ezen Sereg állani, melly Kompániák közül mindenik 228 főből állandó — 10 R. forintok adatkak mindenik bé-fogadott *Reklutának*. Tisztekké léfznek ezen Sereg mellett a' *Supernumeráriusok*, vagy *Penzioval* elbótsáttatott Szabad-seregbéli Tisztek, a' kiknek ezek közül fog tettezni. — Forma-ruhájok ezeknek a' léfzen, mely' vala 1785-ben a' Hollándusok ellen felállított *Brentánó* Sergének. Más Auszriai Katonák fegyverein kívül mindeniknek egy pár pistolya léfzen övében.

Prágából azt irják, hogy ezen hónapnak 18-dikán ismét egy Pattantyús Ofztály indúlt el onnan Belgyiom felé. — Egy néhány napokkal az előtt, alkalmas számú Rekluták érkeztek oda *Német Országból*.

Külső Országokat illető Tudostársok.

Muszka Ország. — A' *Petersburgi, Bétsi 's* más minden nevezetesebb Ujságokban tanáltatik az Orosz Császárnének egy *Proklámátziója*, mellyben ez a' nagy Aszszony egy valóságos fel-emelkedett Fejedelmi szollás-formája által adja a' maga roppant Birodalmában minden jobbágyinak tudokra, mit gondollyon e' máj villongó időkről, 's mit reméllyen a' maga hiv jobbágyaitól. A' *Proklámátzió* így vagon szóról szóra:

„*Kathallu 's a' t.* — *Aldást híván minden Jobbágyainak.*„ — „Egy Uralkodás-formája' rugójának meg-csötlenedése a' népeket tsalhatatlanul a' Királyok ellen szokta fel-indítani azért; mivel ezen Makhinának meg-indítására, az után erőss eszközöket, és kemény tsapásokat kell fordítani, mellyekhez a' Polgárok nem szoktanak hozzá, és a' mellyek köztök rettenést és támodást szoktanak okozni.„

„Ezek azok a' szerentsétlen eszközök, mellyek igen szomorú módon mutatták ki magokat egy Országban — abban az Országban, melly a' maga boldogsága által fokáig nevezetes volt, és egy időtől fogva szerentsétlen esetei által még nevezetesebbé lett. A' Politikai, és a' magok eredeteket egy *Speculativa Philophiának* *Sytemájából* vett rendelések, fel-forgatták abban a' régi rendet azért, hogy egy olyan rend hozattatnék bé, melynek fundamentomi, egy nagy, társaságos, és *Politicus Statussal* szemtől-izemben ellenkeznek. Ennek következése az leve, hogy *Frantzia Ország* — melly addig, míg egy *Monárkhának* méltósága alatt állott, a' világon a' leg-virágzóbb Ország volt — megromlott szegénységre jutott, hitelét elvesztette, és most a' fok erőszakoskodások alatt, mellyek ötöt ölzve meg ölzve tapodják, alig lélekzelli.„

„Melly rettentő példa ez a' földnek minden népei előtt, foként pedig azok előtt, kik a' magok

gok szerentsés állapotjokat, béke-séges életeket, a' köztök uralkodó egyefséget 's minden bétsülleteket, mellyet hozzájok a' külső nemzetek mutatnak, a' magok Fejedelmeiknek köszönhetik! „

„ Ki volna az ezen roppant Orosz Birodalombéli jobbágyok között, ki ezen tsudára méltó és meg-mérhetetlen Országunk Historiáját meg-tekintvén, ebben minden tudományoknak és mesterségeknek, mellyek itt csak e' folyó Században vették eredeteket, 's már minden szomszédságoknak bámulására a' leg-fényesebb poltzra hágtanak, előmeneteleket látná, 's még-is a' Mi Felséges Elejünkhez való hálidatos meg-emlékezésből, és hirtelen való bámulás és ezeknek izentséges ditsőitése által ne fogódnék-el? Ki volna az az egyenes Izivü, ki ezen Országunk a' nagy Péter ideje előtt való durva állapotját, ő általa pedig, ő utánna, égy az ő nagy érdemü maradékai által, egész Európának tsudájára vált virágzó állapotját 's a' t. meg-gondolván, meg ne esmérné azt a' hafznot, mellyet ezen Ország abból vélzen, hogy csak egy Fő által igazgattatik: még pedig egy olyan Fő által, a' ki mind hogy csak egyet kíván, csak azon az egynek elérhetése-is törekedik, u. m. a' Közönséges jön, mivel hogy a' maga egész ditsekedése-is csak ebben az egy jóban, szerentséje pedig annak hallásában áll, hogy azt a' Köz-jót meg-tselekedhette. Ki volna végre a' mi hiv jobbágyink között az, ki az Orosz nemzetnek az Europai nemzetek között való tehetőségét, azt az ő Uralkodók Udvarainak Politikájába való bé-follyását, mellyet a' kereskede-s, gazdaság, Hadi-erő, Hajós Sergei, győzedelmei és nyereségei által magának szerzett, meg-gondolván, meg ne győzeitennék a' felől, hogy az Orosz nemzet illy fok boldogságait annak a' szerentsés egyefségnek tulajdonithatja, melly ezen Országunk Politikai Igazgatás-formája, és a' között a' tilztes függés között uralkodik, mellynek meg-kiváná-hoz Nékünk, valamikor azt a' nemzetnek java és ditsősége kívánna, jusunk vagyon. „

„ Távoz-

„ Távozzék tehát töllünk az a' minden polgári és politikai törvényeket semmivé tevő Systema; távozzanak mind azok a' *Printzipiumok*, mellyek azt a' tiszteletet, mellyel a' jó jobbágyok a' Monárkháknak és az ő Hellytartóiknak tartoznak el-távoztatván, engedetlenségre vezérelnek; távozzanak töllünk mindenek felett az olyan *Szabadságról* való gondolatok, mellyek valójában nem egyebek, hanem a' szinből fel-állított de senkitől nem tiszteltető ujj Hatalmaknak nemei alatt, a' rendeletlenségnek és minden Igazgatás-forma-nélkült-valóságának leg-nagyobb grádusai, és a' mellyek nem egyebet, hanem tsak irigységet és gyűlölséget gerjesztének 's utoljára-is tsak ilzonyú bűnös tselekedeteknek léznek indított okai. „

„ Jó és hiv Jobbágyim! — Ti! kikben én minden bizodalomomat helyhez tettem, kiknek minden ditsőségem és győzedelmeimet köszönhetem, ne hidjetekek a' Tsábitók beszédjeiknek! ne áldozátok-fel a' hite-szegett és hazug képzelődéseknek egy egész Seculumnak munkáját, minden ditsőségteket és szerentséteket. Azok a' gaz emberek néktek mindent tsak a' szép oldaláról mutatnak, a' ti képzelődéseiteket egy képzelt Felsőségnek *Gauklerségeivel* ketsegtetik; ezek a' ti önnön magatok szeretetével fognak meg-vini, 's titeket semmivé tenni. Frantzia Országot semmivé tették, Lengyel Országgal-is így akarnak bánni, és ha az egész világ az ő példájokat követné; ugy az egész világ *Chófsá* fogna lenni. „

„ Az a' szeretet, mellyel én hozzátok — vitéz és hiv Jobbágyim! — egyen-egyen miudenitekhez viseltetem, kezes nállam azért, hogy nékem irántatok semmi e' féletől tartanom nintsen. Én soha az én Országomnak tiszteletben való tartatására, és az Orosz nemzetnek a' Fejedelmektől való be-tsültetésére semmit el-nem mulattam. Minden tzé-lyaimat egy szerentsés és kegyelmes Isteni végezés vezérelte, próbáimban segített, és ezeket szerentsés
véggel

véggel koronázta-meg. Ez nékem győzedelmet fog adni ellenségeimen, és a' hívségteleneket általam meg-büntetteti. Egy győzedelmesekből és a' magok Fejedelmekhez engedelmes emberekből álló hadi-sereg, azon borostyán kofzorukat, mellyek már az ő fejeiket ékelítették, hogy a' bönösöknek bátorságot adjon, bizonyosan el-hervadni engedni nem fogja. „

„ De vallyon hová ragad engem egy ilyen gondolkodás, melly talám csak álom! Az én jobbágyim közzül magát egy-is hívségtelennek lenni nem mutatta: tanulhatnék é tehát én ezek között csak egy hívségtelent is? Nem: — én magamat az ő hívségekre bízom. Azt akarom, hogy az én bennem való bizodalom, hozzám való szerelmeket neveljék, és hogy az *Északi* emberek tanítsanak-meg más nemzeteket arra: hogy ők a' magok tökéletes ki-pallérozottságokat csak egyedül az engedelmeiségnek költözhetnek. „

„ Én tehát az én egész hadi Seregemet és minden hív jobbágyimat arra intem, hogy magokat attól a' néptől, melly azt a' hibás szabadságnak *Systémjót* vette-fel, oltalmazzák. Vessük-meg, és üldözzük az ilyen tévelygő embereket egész a' világ végéig! Puszítsuk-el az olyan *Philosophiát*, melly ama közép-pontbéli hatalmat el rontja, tüzzel és vassal! Vizzunk-meg még az olyan Királyokkal-is, kik a' magok Státuszaikban e' féle *Systémákat* akarnak fel-építeni, és győzzük-meg őket! Az agyvelejekben meg-háborodottakat erővel kell meg-zeledíttetni! — Én a' ti *Katalinotok* — ti pedig *Oratorok* vagytok! — többet nintsen miért szollyak. „

Ezen Proklámátziot igen foganatosnak írják lenni a' fellyebb említett Ujjság-írók, úgy hogy a' Tsáfszárnénak minden jobbágyi az ő Fejedelem Áfzonyokhoz való szeretetektől egészízen magokon kívül ragattatva, készek mindeneket egy hatalmas tábornak ki-állítására fel-áldozni. — Ezen *Proklámátzia*

mátrioiban kézzel tápogathatva láthatja az ember az Orosz Tsászárnének a' Frantzia és Lengyel Revolutziók iránt való gondolatait. — Elég az hozzá, hogy ezen Próklámáziójának Febr. 4-dikén írta a' Tsászárné nevét alája, és ezt az oltá még a' Lengyelék-is igen tsiklándozó elmével olvasák.

Azt mondják — de e' még eddig csak tsupa bizontalanság — hogy a' jövő Tsázkári Koronázáson nem csak a' Svédok Királya, hanem még az Orosz Nagy *Hertzeg*-is meg-fogja jelenni, és ez olyan pompás Német Tsázkári Koronázás fogna lenni, a' millyen moltanság nem vólt. — Továbbá azt-is mondják, hogy ugyan ekkor fogna az Európai Fejedelmeknek az a' híres Gyűlések-is tartatni, melly a' Frantziáknak állapotját végső-képpen meg-határozza, addig pedig Frantzia Ország Izüntelenül fegyveres Sereggekkel fogna bé-kerteltetve lenni. — Mind ezeket pedig mondja közelebbről — a' *Nóividi Ujjság-író*.

Portugallia. — A' Portugalliai Királyné, ki egy 58 esztendőös és különös kegyelségű Fejedelem Atiszony vala, a' maga elméjének a' *melancheliá*-ból eredett meg-tébbollyodását, a' Izüntelen való buzgolkodásnak és áhítatolságnak gyakorlásából kapta. Az a' Theologiae Doctor *Villis*, kinck eleit mint híres és igen szzerentsés Orvosi Doktorokat már Seculumoktól fogva esmeri és tiszteli Anglia és a' tudós Világ, és a' ki az Anglus Kitályt ez előtt 2 esztendőkkel hasonló nyavallyájából meggyogyította vala, a' folyó Mártz. 3-dikán már útnak indult *Lisbona* felé ezen beteges elméjű Királynének gyógyítására. — A' nevezett Theologiae Doctor *Villis* olyan Diurnumot vézen ezen útjában a' Királynének fíjától a' *Brasíliai* Printztől, a' millyennel nem tudom mellyik Doktor ne elégednék-meg u. m. magának és a' velle valóknak aiztalan, és úti költségén kívül minden hónaponként 1000 font Sterlingeget (9000 R. fl.) E' mellett pedig, ha a' Királynét meggyogyíthatja rend-kívül való ajándékban 20-ezer font Sterlingeget (180,000 R. fl.) fog kapni.

Anglia. — Az Irlándiai, Dublini Parlamentnak meggyűléséről azt írják: hogy Febr. 27-dikén dél utáni negyedfél órakor, midőn mind két Ház egybe lett volna gyűlekezve, az úttzában vették az emberek észekbe, hogy az épületnek tetejében tűz vólna. A' Parlamentom tagjai nem tudták a' dologból semmit egész 5 óra utánnig. Ekkor midőn a' tűznek árnyékát a' házak' fedelein, és az öszve szaladó embereket az uttzán látnák, észekbe kezdik venni, hogy a' palota padlásain is már omlik le-felé a' füst, a' midőn a' Parlamentom Orátora elő álván, azzal botsátá-el a' jelen lévőket: hogy tsak hadd maradjon a' dolgoknak folyása a' jövő ülésre. Midőn a' Parlamentom tagjai az uttzára ki-érkeztenek, már ekkor a' réz minden felöll öszve olvadva folyt-le az épületről. Az írá-sok a' tűz előll meg-szabadultanak.

Frantzia Ország. — Itt még Mártz. 12-dikén is a' Ministerek *Exámenje* folyt a' Nemzeti gyűlésben. Az Ország belső bajaira ügyelő Minister az Ország zür-zavaros állapotja felől meg-szollíttván, ennek három indító okait számlálta elő, így szolván: — „Három Dépártmánokban a' Status dolgai felett való különböző gondolatok — 5 Dépártmánokban a' Vallásbéli egyet nem értés — 11 Dépártmánokban pedig éhség és az eledelek drágasága okoz minden belső egyenetlenségeket. 's a' t.

Ez a' Minister *Cahiernek* nevezetik, és nevezetes arról, hogy ez maga akarja le-tenni a' Ministerséget, és midőn a' Nemzeti-gyűlés a' többieknek le-tételeket közönségesen sürgeti a' Király előtt, akkor ezt azért akarja törvénybe tizálni, hogy miért mond-le az Orzágnak leg-terhesebb környülállásai között a' maga hivataláról. — Vég-re ilyen szókkal fejezte-bé ezen Minister a' maga beszédét: — „En — úgy mond — hivatalomnak közel lévő utolsó szempillantásában is tsak ezt mondhatom, hogy a' Haza nagy veszedelemben vagon. „

A' Külső Országokkal traktáló Minister *Delesárt* már el-vitetett az *Orléáni* fogházba, és itt fogja várni a' maga számadásra való vonattatását. A' Nemzeti-gyűlésnek *Delesárt* ellen iratott Dekretoma ez: „

„ Meg-gondolván a' Nemzeti-gyűlés azt a' vezedelmet, melynek a' Frantzia Nemzetet ezen Minister az által tette-ki — hogy a' Nemzeti-gyűléssel azokat az irásokat, mellyek az Europai Fejedelmeknek Frantzia Ország ellen való egyezéseket világságra hozták volna, nem közölte — hogy a' Bétsi Udvartól ezen egyezéstől való el-állást nem elég fenyegetődve kívánta — hogy a' Tsászárnak egy Jan. 5-dikén költ jelentő Levelét, a' Nemzeti-gyűlésnek nem adta által — hogy Frantzia Országának belső állapota felől, a' Frantziák Bétsi Követjének *Noaillesnek* küldött Levele által hamiss és nagyított dolgokat adott a' Bétsi Udvarnak tudtára — sőt hogy ugyan ezen Levelében, magát addig, míg a' Király a' *Constitutiot* el nem fogadta volna, ezen Constitutzióval ellenkező értelemben lenni meg-vallotta — hogy a' Bétsi Udvartól békelességet igen alaton módon kívánt — — hogy több alatsónságot és gyengeséget-is mutatott — hogy a' népek jóvát el-mulatta, vagy el-árulta — hogy a' Nemzeti-gyűlés' azon Dekretomának, melly által tölle a' maga levelezéseinek origináljai békivántattak, nem engedelmeskedett: ezen okokra nézve jelenti a' Nemzeti-gyűlés, hogy a' Külső Ministert *Delesártot* vád alá rekeszti, és az ő *privát papirofsait* el-véteti. „

Ezen Dekretomnak bé-töltésére haladék nélkül parantsolatokat adott-ki a' Belső Minister *Cahier* a' Város Elölljáróinak. Estve felé meg-jelenék a' *Békeesség Birája* egy Obersterrel a' *Delesárt* házánál, és az ő papirofsait el-petsételte. Ekkor *Delesárt* már nem vala otthon. Egy magános házhoz vonta volt el magát előre, a' honnan egy irást botsátott a' N. Gyűlés elejébe, melynek ez a' summája: —

„ hogy

„hogy ő, az iránta tétetendő Dékretomról előre tudósítást vévén, hogy a' tévelygő vélekedésű nép dühösségét el-kerülhesse, magát bátoros helyre vonta. Egyéb aránt kéz magát a' Törvénynek alája adni: csak tételsenek rendelések iránta. — Az után 1 Oberster és 2 Filztek kísérése alatt *Orléán* felé indittatott. — El-indulásakor is költött a' Nemzeti-gyűlés elejébe egy irást, mellyben mindenek felett azt sajnállya, hogy a' N. Gyűlés által egotz Francia Ország és Európa előtt hazája-árulójának lenni hirdetteitott előbb, hogy feni helyes men-ségei meg-halgattattak volna.

Azok a' kik ezen Miniszterrel az ő fogóságának helyze-felé újoztanak, azt beszélték, hogy ezen ő nagy rabjok igen nyugodalmas elmével vólt, és a' Nemzeti-gyűlést ezen tselekedetért még maga mentette, így szólván: hogy ennek az ő történetének csak gyanúság volna az oka, melly egy szábad Coustituziotól és az olyan idő környülállásoktól, a' millyenek a' mostaniak, el-válhatatlán. Mindenek felett csak azt sajnállotta, hogy meg nem halgattatott. — Midőn az *Orléáni* fog-házba bélért, azt mondotta: hogy noha ő itt soha feni járt, jól esméri mindazáltal a' helyet; mivel *Belső Miniszter* korában ő igazgatta ezen Nemzeti Criminale Fórumnak készittetését, de — így szollott utollyára — azt csak ugyan nem gondolta soha, hogy ezen helyet még maga-is meg-fogná lakni.

NB. — Ama vitéz Feldmarsal Heriz. *Koburg* Bétsben vagyon, és arannyal varrat veress Magyar forma-ruhát készittet magának — mellyet a' mester-embercknél magunk szemléltünk.